

*Цюкало О. О.,
студентка факультету захисту рослин, біотехнологій і екології*

*Макаренко Н.А.,
д.с.-г.н., професор кафедри екології агросфери та екологічного контролю
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

*Сальнікова А.В.,
к. с-г. н., старший викладач кафедри загальної екології та БЖД
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

ВИЗНАЧЕННЯ ЗОН ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ ОБЛАШТУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Органічне сільське господарство, перш за все, спрямовано на виробництво безпечної та високоякісної продукції. Гарантією цього може бути науково-обґрунтована система показників і нормативів, за якими буде здійснюватися оцінювання наявних секторів виробництва, з максимальним наближенням до міжнародних стандартів та врахуванням вітчизняних вимог.

Підготовку до процедури встановлення відповідності (сертифікації), господарство має здійснювати під час переходу на органічне виробництво після визначення проблемних секторів. Для цього необхідно оцінити сучасний стан сільськогосподарського підприємства, як цілісної агроєкосистеми, за комплексом показників та критеріїв, що охоплюють всі сектори його діяльності. У разі невідповідальності вимогам, хоча б одного із секторів, все господарство не може отримати статус органічного.

Загальні вимоги та послідовність переходу до органічного способу виробництва:

1. Розміщення господарства у зоні виробництва органічної продукції;
2. Відповідність стану території розміщення господарства екологічним нормативам;
3. Оцінювання видів природних ресурсів та обсяги їх використання у господарстві;
4. Рівень рентабельності господарства;
5. Екологічно безпечні методи утилізації відходів та побічної продукції.

Одним з ключових питань ефективного ведення органічного виробництва є визначення спеціальних зон, які за результати сертифікації земель сільськогосподарського призначення та аналізом кліматичних умов можуть забезпечити отримання органічної сільськогосподарської продукції стандартизованої якості.

Згідно Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» оцінка придатності земель (грунтів) для виробництва органічної продукції та сировини здійснюється територіальним органом центрального органу виконавчої влади, який здійснює державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, за висновком відповідних наукових установ, лабораторій якості та безпеки продукції відповідно до законодавства.

Оцінка придатності земель (грунтів) та встановлення зон виробництва органічної продукції та сировини здійснюється з метою отримання незалежної від зацікавлених сторін (суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво, перевезення, зберігання та реалізацію органічної продукції, сировини) об'єктивної інформації щодо якості земельних ділянок, сприяння їх ефективному використанню, збереженню родючості ґрунтів, встановленню їх придатності для виробництва органічної продукції та сировини, придатності для вирощування окремих культур.

Територія України характеризується унікальним комплексом фізико-географічних, ландшафтних, гідрологічних та інших параметрів, що зумовило формування в її межах значної кількості родючих ґрунтів.

Саме ґрунти та їх характеристики є запорукою отримання стандартизованої органічної сільськогосподарської продукції.

Отже, процес сертифікації органічного виробництва – це процедура, що дозволяє виробнику підтвердити відповідність методів, що запроваджуються на господарстві, вимогам органічних стандартів та дозволяє отримати доступ на ринок органічної продукції за преміальною ціною.

З метою покращення ефективності переходу виробництва на органічне виробництво українських сільськогосподарської продукції необхідно розробити чітку поетапну схему переходу, яку можна адаптувати до будь-якого сільськогосподарського об'єкта.